

Vermek (Mahbo) ve Almak (Masbo): Anlayış ve Bilinç

Anlayış; **anlamak** fiilinden türetilmiştir. Anlamak; kavramak, fark etmek ve hatırlamak anlamlarına gelir. Bir konuya bakış biçimini, düşünce tarzını ve başkasının durumunu kavrayıp empati gösterebilme yetisini ifade eder.

Türkçedeki **anlamak** fiili yalnızca zihinsel bilgi edinmeyi değil, aynı zamanda bir şeyi içselleştirerek kavramayı da ifade eder. Bu nedenle anlayış, sadece bilgi sahibi olmak değil; bilgiyi hikmetle, empatiyle ve doğru değerlendirmeyeyle birleştiren derin bir kavrayıştır.

Ruhsal bağlamda ise anlayış, yalnızca aklın ürünü değil; kalbin, vicdanın ve tecrübenin birlikte oluşturduğu bir idrak biçimidir. Bu yönüyle anlayış, bilgiden daha ileri bir aşamayı; hikmete yaklaşan bir kavrayışı ifade eder.

Bilinç ise **bilmek** fiilinden türetilmiştir. Bilmek; tanımak, öğrenmek ve farkında olmak anlamlarına gelir. Bilinç, kişinin kendisinin ve çevresinin farkında olma durumunu; düşünme, algılama ve değerlendirme yetisini ifade eder. İnsanın kendi varlığını, duygularını ve eylemlerini idrak edebilmesini sağlar.

Bilinç, yalnızca bilgiye sahip olmak değil; bilginin insanın içinde farkındalığa dönüşmesi demektir. Bilgi dışarıdan edinilebilir; fakat bilinç, o bilginin insanın iç dünyasında işlenmesi, özümsemesi ve yaşanan bir farkındalık hâline gelmesidir.

Felsefi ve ruhsal açıdan ise bilinç, insanın yalnızca dış dünyayı değil, kendi iç dünyasını da tanıyabilme yeteneğidir. Bu nedenle bilinç; aklın bilgisiyle kalbin sezgisini, tecrübenin olgunluğunu ve vicdanın rehberliğini bir araya getiren içsel bir uyanıklık hâlidir. Bilgi insana neyi bildiğini gösterir; bilinç ise o bilginin insanı nasıl dönüştürdüğünü ortaya koyar. Bu yüzden gerçek bilinç, sadece öğrenmek değil, öğrendiğini yaşayarak hakikate dönüştürmektir.

Dolayısıyla anlayış ve bilinç, hem bireysel hem de ikili ilişkileri belirleyen hayati iki kavramdır. Her alan, her taraf ve her kesim için temel bir standart, temel bir ölçüttür. Tek kelimeyle bunlar, anlamanın ve anlaşılmanın mihenk taşlarıdır.

Hayatın gairesi içinde, hatta çoğu zaman istikrarsızlıkların ortasında insanın rahat bir nefes alabilmesi, bu iki kavramın inanç ve düşünce dünyasında nasıl şekillendiğiyle doğru orantılıdır.

Süryani kültürü önce vermeyi, sonra almayı öğretir.

Bencilliği ve onun türevi olan kendini beğenmişlik, haset, kıskançlık, çekememezlik, nefret, kin ve rekabet gibi düşük frekanslı duyguları (ruhsal mikropları) aşamayan bir insanın, önce vermeyi; yani **Mahbo'nun** ahlaki donanımlarına göre davranması mümkün değildir. Dolayısıyla bilinçli ya da bilinçsiz bir şekilde sürekli "**Ne alabilirim?**" düşüncesiyle hareket eder; yani **Masbo'nun** sinsi tutkularına göre davranır. Bu durum yalnızca hayatın doğal akışını zehirlemekle kalmaz, ilişkilerin seyrini ve yönünü de değiştirir.

Süryani kültürünün, "**Önce vereceksin; yani Mahbo'yu (ܡܚܒܐ) ekeceksin, sonra alacaksın; yani Masbo'yu (ܡܫܒܐ) bekleyeceksin.**" anlayışı ve bilinci, bu olumsuzluğu aşmada güçlü bir panzehir niteliği taşır.

Çünkü Mahbo'nun, yani vermenin niyeti ne kadar dürüst ve amacı ne kadar ahlaklı olursa, Masbo'nun, yani almanın meyveleri de o denli bereketli olur.

Hangi makamda bulunursa bulunsun, herhangi bir insan Mahbo'nun (ܡܚܒܐ) ve Masbo'nun (ܡܫܒܐ) ruhsal ve felsefi anlamını derinlemesine kavradığında, **mutlak sahipliğin yalnızca Tanrı'ya ait olduğunu**, insanın ise ancak kendisine emanet edilenlerin sorumluluğunu taşıdığını anlamış olur. Böylece mutlak sahiplenmenin ne kadar yanıltıcı, emanet bilincinin ise ne kadar dönüştürücü olduğunu idrak eder. Bunu zihnen ve ruhen özümlediğinde ise hayata bakışı kökten değişir. Böylelikle o insanın kişiliği, ahlakı, vicdanı, tutumu ve davranışları da farklılaşır. Çünkü o zaman öğrenir ki, sahip olduğu hiçbir şey gerçekte onun değildir. Malı, makamı, bilgisi, yeteneği, itibarı ve hatta ömrü bile Tanrı tarafından kendisine belirli bir süre için emanet edilmiştir. **İnsanın gerçek görevi sahip olmak değil; kendisine emanet edileni**

hikmetle korumak, adaletle kullanmak ve zamanı geldiğinde eksiltmeden devredecek bir sadakat göstermektir.

Emanet bilinci vermeyi (**Mahbo'yu**) doğal bir sorumluluğa dönüştürür; mutlak sahiplenme tutkusu ise almayı (**Masbo'yu**) doyumsuz bir hırsa dönüştürür. Bu nedenle **Mahbo**, emanet bilincinin; **Masbo** ise onun tabî meyvesinin adıdır.

İşte bu inanç, insanı alt bilincin dar kalıplarından ve sahiplenme arzusunun esaretinden kurtarır; ona geniş bir anlayış ve yüksek bir bilinç kazandırır. Böylelikle hayata sevgi, empati ve şefkat gözüyle bakar. Sorumsuz olmaz, sorumlu olur. Ahlaksız olmaz, vicdanlı olur. Dışlayıcı olmaz, kucaklayıcı olur. Tembel olmaz, üretken olur. Özgün ve özgür olur. Verimli, faydalı ve doyumlu bir hayat sürmüş olur.

Yusuf Beğtaş

Www.karyohliso.com